

Posamezne številke: Na-
radne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 12. uri z
dnevno naslednjem dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za izo-
stano D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznico D 10.—.
Inzerati po dogovoru.

Naroda se pri upravi TABORA*
MAJIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

oština plačana v gotovini

LABOR

Posamezne številke: Na-
radne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIST, O se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. na-
stopnja. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritožbo, desno. Tele-
fon št. 24. ŠIS poštnoštevilni ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
sprejme. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sreda 27. septembra 1922.

Številka: 218.

Politika, ki vodi h ka- tastrofi!

To ni več prepis, to je veliko poli-
tično vprašanje, kar povdarja v ne-
deljski številki »Slov. Narod«. »Jutro-
skusa doseči spravo in na nekem me-
stu govori o »prepiru« z dr. Ravnihar-
jem. Tam, kjer »Slovenski Narod« go-
vori o politiki dr. Kukovca, ki polje h
katastrofi, je pa misliti na dr. Triller-
ja, ki je takega naziranja. Kolikor ve-
mo, sta si stališči dr. Trillerja in dr.
Kukovca nasprotovali le v enem vpra-
šanju, namreč glede revizije ustave.
Dr. Kukovec je smatral tudi, da je v
interesu napredka Slovencev, da dobi-
mo kar najprej upravo v oblastih po
zakonih 26. aprila, dr. Triller in skupi-
na okoli »Slov. Naroda« je nasprotno-
ga mnenja. Mi moramo samo to zani-
kati, da je politika dr. Kukovca v tem
oziru njegova osebna politika, kakor
»Slov. Narod« trdi. Da bi to povdarjal,
je »Slov. Narod« ponovno lansiral pod-
tikanje, da bi hotel biti dr. Kukovec
veliki župan v Mariboru, kar je dr.
Kukovec vsakokrat ravno tako odločno
odklonil. Saj je vendar več nego smeš-
no pripisovati njemu tako ambicijo.
Ne spodobi se pa tudi, če gre za tako
velika politična vprašanja, hoteli potis-
niti razpravo na stranski tir.

Dr. Kukovec nikdar ni imel osebno
nikakih nasprotij niti z dr. Trillerjem
niti z dr. Ravniharjem in jih tudi da-
nes nima. Obramba članov načelnstva
pred napadi, ko je dr. Ravnihar odo-
brl objavo napadov Kamenarovića v
»Slov. Narodu«, je bil političen čin dr.
Kukovca kot predsednika organizacije,
osebnega značaja ta zadeva za dr. Ku-
koveca nikdar ni imela. Če kdo drugače
misli, naj obrazloži, da vidimo. Ako je
tako resen list kakor »Slov. Narod«
zdaj prišel z izjavo, da je mnenja, da
politika dr. Kukovca vodi h katastrofi,
nočemo, da se preide preko tega občutka
brez temeljite razprave, ki je vendar
brej ali slej potrebna. Svobodomiselnost
stranke nima vzroka taki razpravi se
izogniti, niti ima dr. Kukovec povoda
za to. On je pripravljen pokoriti se
volji stranke tudi v tem vprašanju,
toda ima vzrok verjeti, da je v skladu
s stranko, s katero je bolj v stikih nego
kateri poslanec. Če se najde večina ali
vsaj znatno število politikov v mari-
borski oblasti, ki so zoper mariborsko
oblast je jasno, da je dr. Kukovec pri-
pravljen izvajati posledice.

Mi prosimo »Slov. Narod« in mu
tega ne smemo zameriti in mu ne bo-
mo zamerili, da pride s stvarnimi po-
datki, da utemelji očitjanje katastro-
falnosti politike dr. Kukovca, ki se na-
slaja na obstoječe zakonito stanje.
Pri tako važni stvari bi si dovolili iz-
raziti le željo, naj »Slov. Narod«, če mu
je tako prav, in če mu je to mogoče, ne
bode robat in žaljiv. Če bi naš drugače
ne šlo, sicer niti to naj ne bode pred-
pogoj, da se bavimo stvarno z njego-
rimi pomisleki zoper katastrofalnost.
Pa prej bomo prišli do jasnosti brez
takih primasi. Dobro bi bilo, da se do-
tiki tudi podpišejo zaradi večje av-
toritativnosti. Končno odločitev naj pa
ima zbor zaupnikov vseh naprednih
strank prizadetih krajev z vsemi pred-
pogoji polne svobode odločevanja.

Naša šolska politika.

Na javnem shodu v Mariborku,
kateri so se udeležile vse občine o-
kraj po najuglednejših močeh, zabele-
žili smo v enem oziru zelo žalostno, na
drugi strani razveseljivo prikazen. Na-
rod je soglasno obsodil sedanjo po-
manjkljivo šolsko politiko z ozirom na

Kralj Aleksander zopet v Beogradu.

Beograd, 26. septembra. Sinoči
se je vrnil kralj Aleksander. Pričako-
vali so ga zastopniki civilnih in vojaš-
kih oblasti. Obnem s kraljem se je vr-
nil Ninčić.

Ninčić in Pašić.

Zagreb, 25. septembra. Poroča-
valcu »Riječi« je izjavil dr. Ninčić, da
ni nesoglasja med njim in Pašićem v
orijentnem vprašanju. Naša država
je posredovala med Anglijo in Fran-
cijo in je sporazum dosežen.

Upanje na mirno rešitev iztočnega vprašanja.

Romunija ne mobilizira. — Turki se
pripravljajo v Traciji.

Bukarešta, 25. septembra. Ve-
sti o mobilizaciji romunske armade so
neresnične.

London, 25. septembra. Glasom
poročila »Times« so se Kemalovi ko-
njeniški oddelki, ki so prekoračili nev-
tralno cono pri Čanaku, zopet umak-
nili.

London, 25. septembra. (Izvirno.)
Listi poročajo iz Aten, da je general
Papulos imenovan za generalnega gu-
vernerja v Traciji. Dozdaj je prišlo
tam do malih spopadov med turškimi
in grškimi bandami.

Rusija in vprašanje Carigrada.

London, 25. septembra. (Izvirno.)
V razgovoru z moskovskim poročeval-
cem »Daily Mail« je opozoril namest-
nik komisarja za zunanje zadeve, Ka-
rahin, da so v neki med vojno sklenje-
ni tajni pogodbi, ki je shranjena v ar-
hivih, velesile obljubile Rusiji popol-

SKLICANJE GRŠKEGA PARLA- MENTA.

London, 25. septembra. (Izvirno.)
Reuterjev urad poroča iz Aten: V seji
mis sveta, ki je trajala pozno v noč,
je bilo sklenjeno, siliti narodno skup-
ščino za 2. oktobra. Vlada bo zahtevala
zaupnico. Prevladuje mnenje, da se
sedanja vlada bo dolgo držala.

DR. NINČIĆ ZASTOPNIK MALE AN- TANTE V ZVEZI NARODOV.

Zeneva, 25. septembra. (Izvirno.)
V krogih Zveze narodov vlada mnenje,
da bo dr. Ninčić in ne dr. Benč zastop-
nik Male antante v Svetu Zveze na-
rodov.

MEŠČANSKA VOJNA NA BOL- GARSKEM.

Pariz, 25. septembra. (Izvirno.)
Glasom vesti iz Sofije je tam proglaše-
no obsedno stanje. V bojih, ki so se mi-
noli petek in soboto vršili v mestu, je
bilo 50 oseb ubitih in 100 ranjenih. Ne-
kateri poslanci in voditelji strank so
žrtve.

GRKI HOTELI ZAŽGATI BRUSO.

Carigrad, 25. septembra. (Izvir-
no.) Danes je dognano, da je grški ge-
neralni štab izdal odredbe, da se upe-
peli Brusci. Sebe po energični interven-
ciji francoskega konzularnega agenta
in oficirjev se je general Somilan od-
ločil dati nasprotno povelje.

ZVEZA NARODOV IN PROSTITU- CIJA.

London, 25. septembra. (Izvirno.)
V današnji plenarni seji je Zveza na-
rodov sprejela resolucijo glede odpra-
ve prostitucije. Španija ni glasovala.
Jutrišnja plenarna seja se bo bavila z
razorožitvijo.

Sporazum z Italijo

Beograd, 25. septembra. Novi
predlog italijanske vlade glede kon-
vencij o učiteljih in šolah v Dalmaciji
se skoro nič ne razlikuje od našega sta-
lišča in bo verjetno prišlo v kratkem
do sporazuma. Italijanska vlada se je
odrekla svojim zahtevam po italijan-
skih državnih šolah. Glasom vesti iz
Rima bo italijanski min. svet takoj, ko
se doseže sporazum o vseh konvenci-
jah, ratificiral pogodbo.

umaknili iz nevtralne cone. — Grki se
— Obsedno sanje na Grškem.

London, 25. septembra. (Izvirno.)
Po poročilu »Daily Mail« iz Aten je
kabinet sklenil proglasiti nad Grško
obsedno stanje in v Traciji pozvati
zadnje štiri letnike pod zastavo.

London, 25. septembra. (Izvirno.)
Reuter poroča iz Carigrada: Sestanek
generala Shotlewortha s turškim po-
veljnikom je bil izredno prijateljski.
Turški poveljnik je takoj privolil, da
dirigira turško konjenico za nevtralno
cono, in je izjavil, da se Kemalisti ni-
kakor nočejo spustiti v vojno z An-
glijjo.

no suverenost nad Carigradom in mor-
skimi ožninami. Rusija ne zahteva no-
bene suverenosti, hoče pa, da se pri-
znajo njeni interesi. Ne bo trpela no-
bene rešitve tega vprašanja brez svo-
jega sodelovanja.

SVET ZVEZE NARODOV.

Zeneva, 25. septembra. (Izvirno.)
V današnji plenarni seji Zveze naro-
dov je bila soglasno sprejeta resolucija
glede zvišanja nestalnih članov Sveta
Zveze narodov od 4 na 6.

AGRARNA REFORMA NA POLJ- SKEM.

Varšava, 25. septembra. (Izvir-
no.) V današnji seji je bila sklenjena
novela k zakonom glede izvedbe agrar-
ne reforme. Novela zadeva pospeševanje
likvidacije nemške posesti na Pozna-
nju in v Pomorju, k čemur je poljska
republika pooblaščen po mirovni po-
godbi.

ZOPET ATENTAT NA ŠPANSKEM.

Barcelona, 24. septembra. Proti
avtu ministra Camba je bilo oddanih
več strelkov. Ostal je nepoškodovan.

VOLITVE V GORN. ŠLEZIJL.

Varšava, 25. septembra. (Izvir-
no.) Volitve v šlezki sejm (narodna
skupščina) so se izvršile mirno. Po do-
zdašnjih cenitvah so dobili od 48 man-
datov Poljaki 30, ostale Nemci. Od polj-
skih strank je dobil največ glasov na-
cionalni blok pod vodstvom Korfan-
tja.

POLJSKO-AVSTRIJSKA POGODBA

Varšava, 25. septembra. (Izvir-
no.) Danes je bila tu podpisana med
Poljsko in Avstrijo sklenjena trgovska
pogodba.

BORZA.

Curli, 26. septembra. (Izvirno.)
Predborza. Pariz 40.75, Zagreb 1.82%,
London 23.68, Berlin 0.38, Praga 16.80,
Italija 22.65, Newyork 535, Danaj
0.00%, Budimpešta 0.21%, Varšava
6. sedem oemink, Sofija 3.22.

stanje na narodni meji. Obsodba je ža-
lostna za vse one, ki se jih tiče, razve-
seljiva pa, ker priča o zdravem raz-
umu naroda, ki ne kriči po naukih re-
akcije zoper šole, ampak zahteva šole,
dobre šole, dobre učitelje in dovolj uč-
teljev!

Povdarjalo se je, da na šoli v Kap-
lji, ki je pripadla naši državi iz arveš-
kega okraja, mora trirazredno šolo vz-
drževati sama učiteljica. V Breznu
vodi enorazrednico s 6 oddelki en sam
učitelj v visokih letih. Na Remniku
je šola v rokah dijača brez izpita. V
St. Jerneju poučuje župnik, ki sploh
malo poučuje, ker nima interesa, on-
stran meje imajo pa Nemci sijajno šo-
lo, od koder hodi deca k božji službi k
Sv. Jerneju, da se lahko vzgleduje naš
kmet, kako se skrbi za šolstvo onstran
meje.

To so nekateri ocvirki o stanju na-
še šolske politike ob narodni meji. Za
danes vprašamo, kaj dela šef pokra-
jinske uprave v Ljubljani, kaj dela
višji šolski svet v Ljubljani, kaj delajo
šolski nadzorniki, kaj dela zveza uč-
teljskih organizacij za mariborsko ob-
last, kaj dela družba sv. Cirila in Me-
toda? Ali je res, da imajo nekateri na-
zorniki toliko sil odveč, da ne vedo kam
z njimi? Ali je res, da v mestih ni slu-
čaja, da bi ena moč morala obvladati
po tri ali dva šolska razreda, ker na
more, mora pa biti to dobro na narodni
meji? Ali se res lahko med slovenskim
ljudstvom nabere 16 milijonov za kra-
tjevske vilo, ne more se pa dobiti sred-
stev za eksistenco učiteljstva na meji?

Še k dogodkom v Bolgariji.

»Češko Slovo« prinaša k dogodkom
v Bolgariji sledeči komentar:

Vesti o nemirih v Bolgariji, zlasti
pa o umoru voditeljev opozicije, doka-
zujejo zopet in zopet, kako bolna je ta
dežela. In če tudi ne bodo potrjene v
vsem obsegu, se ne bo na stvari ničesar
izpremenilo: saj niso pravzaprav nič
novega, ker je bilo v Bolgariji izvrše-
nih že več političnih umorov. In kar
je glavno: razmerje med ljudstvom in
inteligenco, sestava in politične meto-
de bolgarske vlade — vse to dela te ve-
sti prav verjetne in mogoče.

Sedanja agrarna vlada je svojčas
prav grobo potlačila komunistično gi-
banje (brez grobsti sploh ne more vla-
dati), toda pod pritiskom razmerij
je postajala vedno bližja komunistom
in udi vedno bolj podobna. Proti Stam-
buljskijevi stranki so se postavile vse
meščanske stranke, vsa inteligenca.
Boj z inteligenco je stranko zbližal s
komunisti, ki so ji danes še edini za-
vezniki.

Kako je prišlo tako daleč?

Ne da se tajiti, da je bolgarska vla-
da že s tem naščuvala proti sobi izo-
bražene vrste bolgarskega naroda, ker
je s pomočjo parlamentarne večine
uvredila sistem stanovske diktature, ki
hoče svojega nasprotnika prisiliti k
molku in ki posega celo v znanstveno
življenje. Večina je svojo moč vporab-
ljala čisto brezobzirno za zatiranje
manjšine — dasi se svoboda že davno
ne meri po tem, če vlada večina, mar-
več po tem, ako večina spoštuje pravi-
ce in svobodo manjšine.

Temu pa, da bolgarsko ljudstvo —
bodisi kmečko, bodisi meščansko — po-
sega po nasilju, hoče inteligenco oro-
pati vseh pravic ali pa na drugi strani
terorizirati večino in odstaviti sedanji
režim — ni krivo zgolj nizko kulturno
stanje širokih ljudskih mas, marveč
so krivi tudi grehi bolgarske inteli-
gence.

Ti grehi so dvojni: Med inteligenco in ljudstvom je bilo premalo stikov. Oni, ki so se povzpeli nad splošno temo, so pozabljali, da je njihova dolžnost razširjati luč in odstranjevati temo. Da, večina teh ljudi je to temo izkoriščala za izboljšanje in uvrščanje svojih predprav. Povrh tega je bolgarsko javno mnenje že davno pred vojno zastrupljalo sistem velike korupcije.

Na drugi strani pa je bila bolgarska inteligencija okužena z ozkim šovinizmom meste zdravega in potrebnega nacionalizma. Ta šovinizem ji je vzel jaseen pogled in le njemu je pripisati, da je mogel kralj Ferdinand jadovati v vođe germanske politike, ki je navsezadnje potegnila Bolgare v vojno — najprej s Srbijo, nato pa tudi z Rusijo, tisto državo, katere je pred 50 leti s krvjo lastnih sinov odkupila bolgarsko samostojnost. To vojno pa je morala Bolgarija zelo drago plačati: ne le da so bili uničeni stari velikobolgarski načrti, ampak je celo izgubila ozemlje, ki ga je smela zahtevati s polno pravico in ki ga tudi nujno potrebuje: dohodki Egejskemu morju.

Ni čuda, če je bolgarsko ljudstvo zasovražilo krivce tega poloma in vojnega trpljenja. Spričo njegovih kulturnih razmer nas ne bo presenetilo, če vidimo, da je navsezadnje vrglo v isti koš krivce in nekrivce in izreklo obsodbo sploh nad vsem bolgarskim izobraženstvom.

Ni čuda — ali to ni pravilno, za našalno usodo Bolgarije pa je uprav žalostno in nevarno. Izboljšanje bi moglo prinesiti le smoteno prosvetno in vzgojno delo inteligence med ljudstvom, to je prevzgoja ljudstva. Za njo pa je potrebna tudi prevzgoja inteligence, da bo postala sposobna za tako misijo. Kaj vse se pač lahko zgodi do časa, ko bo ta prevzgoja ljudstva in njegovega izobraženstva postala dejstvo?!

Dnevna kronika.

— Društvo jugoslovenskih akademikov v Ptujju se najiskrenejše zahvaljuje vsem častitim damam, ki so prispevale za buffet na družabnem večeru.

— Velika ameriška finančno-gospodarska konferenca. Po vestih iz »Chicago Tribune« namerava predsednik sklicati veliko finančno-gospodarsko konferenco, ki bo zasnovana na načelih predstojajoče konference v Bruslju.

— Stavka krojaških pomočnikov se zopet pripravlja v Celju. Predložili so mojstrom zahtevo po 35% nem povišku. Do 1. oktobra je termin za odgovor.

— Za naše dijaštvo v Pragi. Delegat našega ministristva prosvete v Pragi dr. Dragutin Prohaska objavlja

Anton Martin Slomšek.

V ponedeljek 25. t. m. so proslavile vse šole v Sloveniji 60-letnico smrti velikega našega pedagoga, pisatelja in lavantinskega škofa Antona Martina Slomška. Dasi ravno je bilo Slomškovo delovanje važno za ves naš narod, je bilo za Maribor in njegovo škofijo še posebej važno, saj je Slomšek deloval ravno, tu saj je bil tudi po rodu sin zelene Stajerske. Rojen je bil Anton Martin Slomšek ravno istega leta kakor naš velikan dr. France Prešeren, l. 1800 in sicer v Slomu pri Ponikvi. Prve nauke je dovršil mladi Slomšek doma, na to pa je vstopil l. 1814 v gimnazijo v Celju, kjer je bil sošolec Prešerna. Gimnazijo je dovršil na to v Senju ter vstopil potem v bogoslovnico v Celovcu. Mladi Slomšek se je že zgodaj zavedal, da je sin slovenskega naroda, zato se je pričel z vso vnemo pečati s svojo materinščino, katero je širil in poučeval med svojimi tovariši bogoslovci v Celovcu, pozneje pa tudi med duhovniki in uradniki.

Primeroma mlad se je lotil Slomšek tudi že slovstvenega dela. Najprej je pričel zbirati narodne pesmi, na to pa je pesnil tudi sam. Mnogo njegovih pesmi je prodrlo tudi med ljudstvo ter ponarodilo. Med njegovimi pesmami, ki so postale narodne, je najbolj znana ona: »Prejubo veselje, o kje si doma? Razen s pesništvo pa se je pečal Slomšek tudi s prozo; spisal je več povestil nabožne vsebine, knjigo »Plaže in Nežica« (1842) in več pedagogskih se-

v bogorajskih listih, da je vlada češko-slovaške republike uredila en letni paviljon za jugoslovenske dijake. Stanovanje obsegajo 2 do 3 postelje. Mesečna stanarina iznaša približno 50 do 100 čeških kron.

— Javno mestno ljudsko knjižnico ustanove v Celju iz dozdajne knjižnice »Slov. ženskega društva«. Mestni obč. svet bo preskrbel lokal.

— Ukinjenje obmejnih čet. Po odredbi vojnega ministristva se definitivno odpravi dosedanje obmejne čete ter se izroči obmejno službo organom finančne kontrole. Zamenjava mora biti izvršena do 31. oktobra t. l.

— Ukinjenje nadaljne podpore ruskim beguncem. Beograjski listi poročajo, da so bile početkom tega meseca 1200 ruskim beguncem v naši državi ukinjene dosedanje državne podpore.

— Prepovedan nemški list. Ministristvo notranjih del je prepovedalo naročanje in širjenje v Kölnu izhajajočega nemškega lista »Kölnische Volkszeitung«, ker piše proti interesom naše države.

— Umrl je 23. t. m. v Zagrebu Gjur Treščec pl. Branjski, oče bivšega intendanta in zagrebškega velikega župana Vladimirja Treščeca. Pokojnik je bil dober rodoljub in je posebno v mladosti mnogo deloval na hrvatskem narodnem polju.

— Policija na konjih v Subotici. Subotička mestna uprava je, kakor poročajo listi, sklenila uvesti policijo na konjih.

— Džamija v Zagrebu. Zagrebški muslimani so pričeli z zbiranjem denarja za zgradbo džamije v Zagrebu. Doslej so nabrali že več tisoč kron.

— Praga za jugoslovenske visokošolce. Vlada češko-slovaške republike se je lotila z vso vnemo dela za ublažitev žalostnega položaja naših visokošolcev v Pragi ter je v ta namen zgradila zanje na Letni poseben paviljon za stanovanje. Stanovanja sestojijo iz sobic z dvema ali tremi posteljami. — Mesečna najemnina za ta stanovanja stane po 90—100 Kč. za dijake (za kurivo, razsvetljavo, postrežbo itd.). Dijaki, ki dobe ta stanovanja, pa morajo prinesiti s seboj dvoje pogrinalj (plahete) blazino in rjuhe. Enak paviljon nameravajo zgraditi tudi v Brnu.

— Invalidske šole. Glasom poročila odeljenja za invalide, obstoje v Jugoslaviji sledeči zavodi za invalide: za slepce v Zemunu, Moslavini in v Kočevju; invalidske šole v Zemunu, Nišu, Zagrebu in v Banjaluki; začasne invalide pa obstoje poleg teh še zavodi v Beogradu, Nišu, Kragujevcu, Zagrebu in v Ljubljani.

— Praznovanje praznikov v vojski. Vojno ministristvo je izdalo te dni no-

stavkov. Dasi sta s Prešernom delovala za iste narodne ideale in dasi sta bila sošolca in tudi pozneje večkrat skupaj, se vendar nista razumela; po svojem svetovnem naziranju sta si bila diametralno nasprotna. Zato je napisal Prešeren na Slomška tudi znani zbadljivi epigram. Leta 1846 je postal Slomšek opat v Celju, še istega leta potem pa lavantinski škof. Kot škof je Slomšek započel važno delo narodne probuje med svojimi verniki, ustanovil je v Celovcu znano družbo sv. Mohorja, ki si je nadelala nalogo skrbeti za dobro ljudsko slovstvo, zabavno, poučno in varsko, pričel je izdajati nabožni list »Drobtinice« a l. 1860 je storil velpomemben korak za naše obmejno slovensko ljudstvo, premestil je škofijo iz Laibuda v Maribor, kjer se je ravno tedaj pričelo naše ljudstvo zavedati, da je slovenske narodnosti.

Kot škof je v zadnji dobi svojega življenja veliko trpel vsled pritiska z Dunaja, ki ni trpel njegovega narodnega dela, etječ na stališča, da je narodnost nasprotna ne le državi, ampak tudi — veri. Vendar pa je Slomšek kljub temu podpiral tudi še nadalje naš narodni pokret v Mariboru, posebno pa našo vlevažno matico, Slovensko čitalnico. Leta 1862 je Slomška pobrala smrt; pokopali so ga v kapelici na starem pokopališču ter mu pozneje vzdali nad grob spominsko ploščo, katero je v ponedeljek okrasila naša mladina s cvetjem in zelenjem ter se tako oddolžila manom tega velikega moža. Slava njegovemu spominu!

vo naredbo, v kateri določa, da morajo vojski praznovati sledeče praznike: pravoslavni in unijati — praznik sv. Slave, Božič, Veliko noč in Duhovo po dva dni ter dan Slave; rimskokatoliki — Božič, Veliko noč in Duhovo po dva dni ter Vsesvete in Telovo; muslimani — Kuranski bajram in Ramazanski bajram po dva dni ter Mevlud, židje pa Pasho, dva dni.

— Visoka starost. Nikšička »Svobodna Misao« poroča, da je v Rubežanih v Ornigori umrl 5. t. m. Bogdan G. Gjurasevič, ki je bil star 116 let ter je sodeloval v vseh vojnah, ki so se vršile na Balkanu za časa njegovega življenja. Zapustil je 6 sinov in 6 hčera ter 48 vnukov in pravnukov.

— Ostro postopanje proti navijalcem cen v Osijeku. Osiječki listi poročajo, da je tamkajšnja policija podvzela ostre korake proti restavraterjem in gostilničarjem radi navijanja cen hrane in pijače. To bi bilo tudi pri nas zelo potrebno in umestno.

— Zveza narodov in duševni delavci. Iz Ženeve poročajo 21. septembra. V drugi komisiji je bila sprejeta predlagana resolucija glede proučevanja položaja duševnih delavcev. Sestavljen so bile tri podkomisije in sicer: prva za proučevanje vprašanja o ustanovitvi velike mednarodne knjižnice, druga za zaščito društvene lastnine in tretja za proučevanje, kako navezati med vseučilišči vzajemno znanstveno delo. Komisija bo tudi poskrbela, da dobe vseučilišča in drugi visoki učni zavodi v najbolj obubožanih državah večje zbirke znanstvenih publikacij.

— Švabčarenje v Zagrebu. Nedeljski »Obzor« se pritožuje, da se v Zagrebu zadnje čase toliko švabčari, da ga je neki tuje primerjal Gradcu, češ tudi tam se ne govori nič manj hrvatsko in nič več nemško. Ker smo imeli žal tudi sami že priliko opaziti, da je to res, prav radi verujemo »Obzoru«, da moramo še to, da se nam — vidi čudno, če se v Zagrebu toliko švabčari, ko pa pošiljajo številni Hrvati še vedno svoje otroke v — nemške šole v Avstrijo in to ne le dijake, ampak tudi ljudskošolske učence. Ali bi ne kazalo nastopiti proti temu nečuvstvenemu postopanju s primerno odredbo, recimo prepovedjo pošiljanja jugoslovenskih ljudskošolskih obvezancev v inozemske šole. Državna oblast ima vendar pravico, nadzirati vzgojo svojih najmlajših državljanov, kako pa naj jo nadzira, če se ta vrši onkraj mej, pri naših sovražnikih?

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

A. Kuprin:

Jače od smrti.

(Preveo Duš. D. Petković.)

S Bogom —
Ah, ne, mili — ne govori s Bogom —
Do vidjenja. —
S Bogom —
Znači — nikada!
Ti sama znaš — S Bogom.
Nikada!

On nije odgovorio na ovo strasno pitanje. Radovao se, što odlazi, raskidajući jednom ovu tešku trogodišnju, dosadnu svezu, ali nejasen osjećaj žalosti nije mu dozvoljavao da bude suruv.

Zazvonilo je prvo zvono. Odozgo, sa platforme vagona video je nju, koja je stajala na peronu, tako malu i žalosnu, sa istim davno poznatim žalosnim licem, u tom takodje poznatom odelu — I on se prisetio aforizma, nekakvog dosetljivca: »često se u ljubavi begstvo, javlja kao pobjeda.« Rekao je sa nestrpljenjem:

Zašto da nas po stoti put uzbuđuje jedno i isto? Pa zar se nismo saglasili, da je rastanak neizbežan.

Ona je odgovorila jedva čujno:

Da, ti si to htio —
A ti? Zar se ti nisi složila sa mnom? Zar je tebi još malo onih poniženja, koje smo trpeli u tome ménage en trois?

Ona je čitala! Našao je u njenom pogledu sličnosti sa pogledom pametnog i vernog psa, koga tek što je izudarao liutiti gospodar.

Dopisi.

Od meje. Steber obmejnega nemštva, jurjevski Klug, ima še danes v občini Pesnica gostilniško koncesijo, in to vkljub temu, da ni hotel optirati za Jugoslavijo, ker bi sicer — kakor vemo iz zanesljivega vira — moral služiti njegov sin v »srbiski« armadi; tudi ne stanuje v občini, niti sam ne izvršuje gostilničarske obrti, ampak edino le taki najemniki, ki podpirajo nemški živelj. Ako je dobila politična oblast tozadovno druge podatke, je bila mistificirana. — Naš človek se je moral mesec pehati pri vseh mogočih instancah, da si je priboril koncesijo, ki pomoni zanj življenski obstanek, oblastnemu tujcu pa smo hlapčevsko uslužni! Ni čuda, da obmejnemu nemštvu zopet bujno rasto grobeni! — Ogorčenje narodnih krogov je razumljivo in skrajni čas je, da se nezakonljivo napravi konec. Pesniška nemškutarja sicer že sama predvideva to možnost; zato K—ov zaščitnik in »Bunsenfreund« od dosedanjih najemnikov ni zlično pobira podpise za protest in izjavo da je tretja gostilna (torej pri tej stanovanjski mizeriji v vsaki drugi hiši!!!) neobhodna potreba na Pesnici. Že vedo zakaj! Toda te junake podpisov si bomo ob priliki natančneje ogledali. Merodajna oblast pa naj ne pozabi, da je bila ravno gostilna Nemca Kluga v času preobrata kot zbirališče hujškaljočih protidržavnih elementov uradno zatvorena. Proč z rokavicami!

Iz Dravske doline. Naši nemški denarni mogotci so zopet začeli prakticirati svoje delo iz časa Avstrije: nakupovanje slovenskih posestev. Žal da je med nami še vedno toliko nezavednih ali pa mamoni tako suženjsko undanih ljudi, ki jim gredo na roke in prodajajo — mnogokrat za slepo ceno. V Breznem je znani zagrizene Germaut (ki slovenskim strankam pošilja nemške račune, naše slovenske ovčice pa jih seveda mirno sprejemajo!) kupil od Slovence Muleja Jožefa iz Ruš restavracijo. Tudi drugod kupujejo Nemci, ki imajo posamezni že po 3—4 posestva, še nova zraven. Seveda, saj lahko, saj jim Slovenci lepo ponižno polnijo malhe!

Prekmurje.

Nesrečen padeč. Topolnik Stanfo, 10letni sin posestnika iz Banovcev okr. Ljutomer, je doma na dvorišču na lepem padel in si pri padcu zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnico v Murški Soboti.

Nasilen gošč. Dne 21. t. m. okoli 10. ure zvečer je prišel 20letni Štefan Vo-

Zvuk zvona se pronosio kroz vazduh dugim ehom. Za tim prestao za trenutak, a jedno za drugim prozvučala su tri spora, jaka udarca.

Sišao je dole, a ona je već podigla veo radi oproštajnog poljupeca, kada je najednom iznenadna misao zadržala od ovoga.

Dragi moj, — prošaputala je ona, zagrcujući se — Dragi moj — još jedna, poslednja molba —

Sta?

Sada čemo se rastati — Za uvek — Ja znam, da me više ne voliš — No — žrtvuj mi još samo jedan trenutak — Pogledaj, sada je deset i tri četvrti. Daj mi reč, da ćeš moćas u dvanaest časova misliti na mene — Ovo ti neće biti teško? o

Nasmejao se.

Dobro. U tome nema nikakve teškoće. Ali zbog čega ti to tražiš?

Daješ li mi reč?

Da. Dajem ti reč. Ali zbog čega me ti to moliš?

Vidiš li. U to isto vreme, istog minuta, iste sekunde, ja ću misliti na tebe. Misliti sa svim naporom svoje volje, sa svom snagom ljubavi. Ko zna? Možda za volju ne postoji rastajanje, i mi ćemo se videti još jedarad.

Kako ti čudnovato govoriš —

Ali seti me se, ti si dao reč —

Ja ću je držati. Ne uznemiruj se. Ti ćeš misliti jako, duboko, strasno.

Da, da. S Bogom.

Do vidjenja —

Seđeo je u kupcu i nehotice pratio ritmičko lupkanje ločkova — Rado-

ler, posestnikov sin iz Murskih Črnov, v gostilno Antona Pečica v Satahovcih in zahteval pijačo. Ker gospodarja ni bilo doma, mu dekla ni hotela dati pijače, češ, da je že vinjen. Nato je prišel v sobo 16letni gostilničarjev sin Josip, nad katerega se je spraval takoj Vogler, rekoč mu, naj mu da vina in da da za dva litra. Ker mu tudi ta ni hotel dati vina, ga je tako ujezilo, da je potegnil nož in ž njim 4krat zabodel Pečica v vrat, na to pa urnih krač odšel v temno noč. Nevarno ranjenega Pečica so takoj prepeljali v bolnico v Murski Soboti.

Vroča bitka. Predzadnjo nedeljo se je zbralo več ljudi v gostilni Markota Godina v Srednji Bistrici v Prekmurju. Med njimi je bilo tudi nekaj mož in fantov iz Dolenje Bistrice. Vsi, kar jih je bilo tedaj navzočih, so mirno pili in se pomenkovali. Naenkrat okrog 10. ure zvečer pa se je začelo zunaj pred hišo hudo kričanje in ropotanje, ki je prihajalo vedno bližje. Naenkrat pa se odpro vrata in v tem trenutku je vdrlo v sobo kakih 15 moških, vsi iz Srednje Bistrice, bili so vsi oboroženi s koli, sekirami, kladivi ter so brez vsakega pouda napadli mirno sedeče goste. Začel se je splošen napad in ker gostje niso bili pripravljeni na odpor, so ostali napadalcu do sodne obravnave tudi zmagovalci. Izmed napadenih je bilo 20 več ali manj poškodovanih, posebno težko pa je bil ranjen na glavi 3letni posestnik Matjaš Jakšič iz Dolenje Bistrice, ki so ga prepeljali v bolnico v Murski Soboti. Njegova poškodba je smrtno nevarna. Kakor se sumi, ga je udaril s kolom po glavi neki Čaor, zet Lovrenca Titavša iz Srednje Bistrice.

Mariborske vesti.

Maribor 26. septembra 1922.

m Osebnosti. Za referenta drugega razreda pri agrarnem uradu v Mariboru je imenovan g. inž. Adalbert Voderjask. — Tajnik fin. prokurature v Ljubljani g. dr. Al. Goričan je izstopil iz državne službe in se nastani kot odvetnik v Mariboru. — Iz sodne službe je izstopil sodnik dr. M. Šnuderl in vstopi v odv. pisarno.

m »Slov. Narodu« že zopet ni prav, da je erar kupil tri hiše za mariborsko oblast v Mariboru. Če bi jih v Ljubljani kupil deset, bi ga povzdigoval v nebesa. In to vaško besedičenje »naisturejšega« slovenskega dnevnika še imenujejo nekateri resno politiko. Žalostna nam majka!

m Italijansčfina na mariborskih ulicah. Z dežele smo prejeli sledeči dopis: Ouditi se moramo, kje živi toliko Italijanov v Mariboru, da se čuje vsak

stan osečaj Slobode gotovo je trenutno izsežao iz njegove duše, ustupivši mesta neočekivanoj, mračnoj i neizdržljivoj čamotini. Nekakva tajanstvena sila se neumoljivom surovošču izazivala je u njegovom mozgu najnežnije i najsitnije detajle romana koga je tek pročitalo, svršavajući poslednju stranicu, osetio olakšanje. A po glavi vrzmala su se još uvek dva prekrasna stiha:

»No kako se čini, tuga prošlih dana
U mojoj duši što je starija, u toliko je
silnija!«

Bilo je oko pola noći.
Udar točkova, lelujanje crvene zavese nad lampom, nervno zviždanje lokomotive, nisu mu davali da zaspi — A misli su sve upornije letelo ka žalosnoj malenjoj, odavna poznatoj, ostavljenoj ženi — Sada ovaj gordi čovek, koji je ljubio Slobodu, dao bi i svojo gordost i svojo Slobodu, samo da bi možo, na jedan trenutak, da vidi ženu koju je odgurnao. I odjednom, otvorivši oči i probudivši se od trenutnog dreneža, ugledao je nju pred sobom, kako sedi na divanu prevučenom platnenom navlakom.

Ona nije ništa govorila, ali su njene oči gledale sa beskrajnom ljubavlju i nemim prekorom.

Ko si ti? Šta čuš ovde?! povikao je on, skočivši od užasa, sa svoga mesta. Ona je žalosno klimnula glavom i za trenutak se razplinula, isparila, kao jutarnja magla.

Dugog dana doznao je, da se ona otrovala te iste noći, kada je on otpu-
tovao,

hip blažena laščina bodisi na ulici bodisi v javnih lokalih. Čudimo se zlasti nekim gg. uradnikom, ki s pisarkami izzivajo na ulici z italijansčfino. Tudi razne ženske iz Trsta čeblijo na ulici z otroci v italijansčfini. Mislimo, da nam tega v Mariboru ni treba.

m »Naprej« in III. umetniška razstava »Grohara«. Znani mariborski »Naprejev« ponačevalce, ki mu socijalistična »Enakost« očita, da je »pijanec, provokator, špijon itd.« se v svoji duševni revščini in umetniški ignoranci neprestano zaganja v III. umetniško razstavo kluba »Grohara«. Če mu to dela veselje, lahko nadaljuje, uspeha, ne le materijalnega, ampak pred vsem še moralnega in umetniškega, ki ga je dosedga razstava, s svojim črnim pacanjem po tej cunji ljubljanskih »človekov z bombami« ne bo zmanjšal, pač pa bo le še bolj pokazal, kako je duševno ubog.

m Afera Amalije Stergar. Svoj čas so nekateri časopisi naivno razobnoli afero Amalije Stergar, da je bila neozdravljena odpuščena iz mariborske bolnice in nato onesveščena najdena v cestnem jarku. V stvari je podal docent dr. Matko sledečo uradno izjavo: »Amalija Stergar ni ležala na inter. odd. 4 mesece, ampak je bila 2 krat na oddelku in sicer od 10. 4. do 29. 4. in 29. 5. do 19. 6. 1922. Njena bolezen je bila chron. Basedewoid, anaciditas. O ulcus ventr. in ev. kakšni operaciji sploh ni bilo govora. V obče je ona jako neprijetna pacientinja, ker dela prepri in nemir med bolniki, zabavlja črez postrežbo in hrano, kar je zahtevalo že več intervencij s strani zdravnikov. Kar se pa tiče njenega telesnega zdravja in stanja, je tako, da bi si lahko služila kruh, če bi se hotela resno poprijeti dela. Ali kot je razvidno, je navajena kroničnih sprejemov v bolnico. Tudi njena moralna kvalifikacija ni čista; ko je bila prvič in drugič pri nas, se je policija zanjo prav živalno interesirala, tako, da je bolnica o prvi slutnji »božje roke« takoj pobegnila iz bolnice. Tako je prišla naša stara znanaka začetkom avgusta na oddelke z željo, da bi bila operirana. Da bi jo pa kdo pošiljal na kirurg. oddelke, nam sploh ni znano, ker ona trpi na anaciditas, ki je le funkcionalna bolezen in ne organična kot ulcus. V koliko je težko bolna, kaže najbolje, da se je takoj, ko jo je privedel rešilni voz, vsedla za mizo, plela nogavice in se kregala z bolniki.«

m Cercle français odvarja 8. oktobra tri francoske kurze in sicer začetniški, nadaljevalni in konverzijski kurz. Vpisovanje v te kurze se vrši v torek 26. in v petek 29. sept. v društveni čitalnici (drž. gimn., pritličje na levo), pozneje pa začetkom in koncem vsake francoske ure; kurzi bodo, kakor lani dvakrat na teden, ob torkih in petkih od 18. do 19. ure na moškem učiteljskem, II. nadstropje. Društvena čitalnica bo odprta ob ponedelkih, sredah in petkih od 17. do 19. ure. Članom so tam na razpolago: Le Temps, Le Journal des Debats, Le Journal, La Revue des Deux Mondes, L'Illustration, Femina, Lectures pour tous in več stotin modernih francoskih knjig, ki si jih člani lahko izposodijo na dom. Da goji posebno tudi francosko konverzacijsko, bo društvo prirejalo vsako 1. in 3. soboto v mesecu od 17. do 19. ure prijateljski sestanek v svoji čitalnici. Člane pa prosimo, naj se prav v velikem številu udeležijo teh prireditev. Za prihodnje mesece je tudi že priglasnih več zanimivih francoskih predavanj. Šolnina za vsak kurz je 15 din. mesečno. Redni člani plačajo članarino letnih 12 din., novi člani razen tega enkratno vpisnino 6 din.

m Klub jugoslovenskih rez. častnikov v Mariboru ima odborovo sejo torek dne 26. t. m. ob 18. uri v Narodnem domu. Odborniki naj izvolijo zanesljivo in polnočtevno udeležiti se te seje.

m Posebnost akademskega zabavnega večera s plesom, ki se vrši v soboto 30. t. m. v Narodnem domu, tvori japonsko dekorirana dvorana. Naše sl. občinstvo še gotovo ni doživelo orientalne mitične noči, zato vabimo vse, da ne zamude presanjati vsaj enkrat v življenju te prelestne noči.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Primarij dr. Černič spet redno ordinira.

m Deška osnovna šola I. Starši se opozarjajo, da se od večeraj, v ponedeljek, v prvih dveh razredih poučuje od 8. do 11., oziroma 12. ure predpoldne. Vodstvo šole.

m Nabavljajna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru opozarja svoje člane, da naj oni, koji si želijo nabaviti krompir za zimo potom zadruge, tega čim prej v zadrugi naročijo, ker zadruga nenaročenem ali na drobno krompirja ne bo oddajala. Zadrugnikom se ob enem priobčuje, da se se pri nabavi premoga za zimo pojavile ne-ljube težkoče. Dočim je deželna vlada oddelek za premog v Ljubljani zadrugi nakazala kosovni premog za mesec avgust 110 ton in za mesec sept. 100 ton iz državnega rudnika Zabukovci pri Celju, je ta rudnik dobavo premoga odklonil in se tudi rudarski odsek ministristva šume in rudnika v Sarajevu brani nakazati zabukovski premog, češ da je ta vsled večje kalorične vrednosti potreben za železniški promet in industrije, in ponuja v nadomestilo manjvrđen velenjski premog. Zoper tako zapostavljanje smo vložili protest na ministristvo šum in rudnikov v Beogradu in vrh tega zaprosili poslance za intervencijo. Toliko v pojasnilo, če se dobava boljšega (zabukovskega) premoga zakasni ali sploh ne posreči.

m Kam v nedeljo dne 1. oktobra? Vsi na veselico in vinsko trgatve, ki jo priredi jareniški »Sokol« v gostilni Kerenčič na Pesnici.

m Pouk v slovenski in nemški stenografiji se prične začetkom meseca oktobra. Oglasi: Razlagova ulica 15, pritličje.

m Prodaja konjev. 5 konjev se bo prodalo na javni dražbi dne 15. t. l. ob 9. uri predpoldne na majhnem vežbališču v bližini Meljske vojašnice, k čemur se vsi reflektanti tem potom pozivajo.

m »Cirku« »Drina«. V torek dne 26. septembra rekoberba. 1. par: Draženovič proti Stanlay. 2. par: Smisl (Maribor) proti Vikiću. 3. par: Popović proti Efendiju. Boksanje: Tom Sajer proti Derussieru. V slučaju slabega vremena v Narodnem domu.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Torek, 26. septembra: Car in tesar. Izven ab.

Sreda, 27. septembra: Zaprto.

Četrtek, 28. septembra: Običan čovek. A.

—o—

Narodno gledališče. Ponovno opozarjamo cenj. občinstvo na današnje vprizoritev »Car in tesar«. »Car in tesar« je nedvomno eno najpriljubljenejših muzikalnih del, ki se je nešteto krat vprizarjalo na vseh večjih in manjših odrih.

Sokolstvo.

o Članstvo se opozarja, da se bodo vsi oni člani društva, ki še niso plačali članarino za prvo polletje 1922 smatrali za izstopivše in se jih bo črtalo iz seznama članstva. S 1. oktobrom bo društveni sluga začel pobirati članarino za drugo polletje. Člani, ki so svoje bivališče med tem menjali, se pozivljajo, da čimprej ustmeno ali pisмено javijo svoje dosedanje bivališče odboru. Uradne ure četrtek od 18. do 19. ure in nedelja 10. do 11. ure v društveni sobi Narodni dom.

o Bratje in sestre iz Maribora in okolice! Vaš najmlajši brat Sokol v Jareniini priredi v nedeljo dne 1. okt. na Pesnici veliko veselico in vinsko trgatve. Najsevernejši bratec pričakuje obilo udeležbe. — Zdravo!

Sport.

: Kolesarska dirka za prvenstvo Slovenije se je vršila minolo nedeljo na progi Ljubljana—Vransko—Ljubljana. Prvenstvo Slovenije za letos si je priboril g. Kosmatin.

: Rapid I. : Svoboda I. 2 : 1 (1 : 1). Najprej Poslovni odbor. Ze zadnjič

smo ožigosali nerednosti poedinih gg. sodnikov. Da bo nerednost še večja, pričela je — kakor je pokazala nedeljska tekma — z nerednostmi še edina instanca, ki bi morala iste pobijati — namreč PO. Oficijelno glasilo PO je »Tabor«. Tekma od PO ni bila javljena! Nov napredek! Sodnik g. Frankl je rešil svojo nalogo v vsem »nobele«. Mož, ki stoji v sredini s piščalko, da za izpremembo malo žvižga — še ni sodnik. V odločbah je nesiguren, v offsidnih neverziran. Tudi ma žila kot članu Rapida ni dala miru — začel je v drugem polčasu očividno »drukati«. (Kot v 39' iz tega 11 m — goal kot popolnoma neopravičen.) Igra Rapida ie po nedeljskem rezultatu 4 : 4 presenetila. Stopping, tehnika, kombinacija, cel sistem igre — drugorazreden sport. Igro je imel v rokah pretežno Rapid; kar mu ja dalo dovolj prilike, da je s svojo igro — ki je bila nevredna kompetenta za naslov »prvaka« — ovrget vse dobro mnenje, ki smo ga ga po nedeljski tekmi o njem imeli. Zmagal je z 11 m. Upamo, da večerajšnji debacle kmau popravi. »Svoboda« je predvsem požrtvovalna. Do popolnosti ji manjka še mnogo, vendar začetek je dober. Do lepega rezultata ji je mnogo primogel izborni vratar. Poset slab.

: Rapid rez. : Atletiki Celje rez. 5 : 1 (4 : 0). Igra z veliko premočjo Rapida, ki je v celoti ugajal. Celjani še v vsem začetniški, njih najslabši del je krilska vrsta, ki je predvsem kriva poraza. — Sodnik g. Nemec.

Objave.

§ »Zarja« v Pobrežju priredi svojo prvo veseico dne 1. oktobra v gostilni Balon na Pobrežju. Neljubo nam je sicer, da pridemo navskriž z veliko prireditvijo Ciril-Metodove podružnice, ki je svojo slavnost v zadnjem trenutku preložila tudi na 1. oktober. A okolščine nas silijo, da ostanemo pri že določenem dnevu. Pa pogledamo popold, k »Zarji«, zvečer pa k Cirilu!

§ Mestni kino. »Velikomešni vampirji« velika moralna drama v 6 činih se predvaja v torek, sredo in četrtek.

§ Najden telovnik. Preteklo nedeljo je bil na poti od Mariborske koče v Maribor najden telovnik. Izgubitelj ga dobi v trgovini Drago Rosina, Vetrinjska ulica.

Kultura in umetnost

x Instrumentalni pouk na Konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani. Splošno pomanjkanje izurjenih in popolno izvežbahnih godbenikov instrumentalistov ne le pri Slovencih, ampak v Jugoslaviji sploh je splošno znano. Da se vzgoji naraščaj tudi v tem ožiru, je sklenil odbor Glasbene Matice v Ljubljani tudi v tekočem šolskem letu obdržati pouk instrumentov in sicer čela, kontrabasa, flavte, oboe, klarineta, roga, trobente in pozavne, katere instrumente poučujejo sami absolvirani konservatoristi, ki so obenem tudi praktični godbeniki. Ravnateljstvo konservatorija vabi mladeniče, da se posvetijo temu pouku, kot življensko-mu poklicu, ki jim po kratki dobi nudi stalen in dober kruh. Zato pozivlja ravnateljstvo konservatorija vse one gojence, ki nameravajo v ravnokar začetem šolskem letu obiskovati instrumentalni pouk v zgoraj navedenih instrumentih, da se vpišejo vsaj do 28. t. m. v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica št. 8, kajti dne 1. okt. se začne z rednim poukom. Po zvršetku študij dobijo gojenci absolutorij konservatorija, ki jih vsposablja, da so lahko člani ne le velikih orkestrrov doma, ampak po celem svetu. Ukovina za vsak instrument znaša 240 K mesečno. Na ta razpis prav posebno še opozarjamo dirigente raznih godb v Sloveniji, da priporočajo svojim izvršjočim članom naj se poslužijo dobrote sistematičnega pouka. Znanjim učencem olajšuje prihod k pouku dijaška železniška karta, katero dobi lahko vsak reden gojenec konservatorija. Če hočemo v orkestralni glasbi napredovati, je osamosvojitve tudi na tem polju neobhodno potrebna. Učence-instrumentaliste se bo v obzira vrednih primerih deloma ali popolnoma opro-

ščalo ukovine in se jim bo šlo pri nabavi instrumentov in vsakemu oziru na roke. Tudi učenci višjih razredov srednjih, obrtnih in trgovskih šol kakor tudi slušatelji univerze naj bi se posvečali instrumentalnemu študiju, da bodo pozneje kot godbeniki-amaterji mogli sodelovati pri orkestrih, simfoničnih prireditvah, fanfarah itd.

Zbornik o vprašanih ljubljanske tehnike.

Prve dni meseca oktobra izide publikacija ljubljanske tehniške akademске omladine: »Zbornik o vprašanih ljubljanske tehnike« z namenom pospešiti rešitev perečega vprašanja obstoja in razvoja tehniške fakultete ljubljanske univerze.

Na podlagi sklepa ankete delegatov prof. zborov tehniških visokih šol Jugoslavije, održane meseca maja t. l. v Beogradu, bi se imele okrniti vse tri obstoječe tehniške visokošolske institucije. Da navedeno ne bi bilo v korist države in poedinah prizadetih akademikov kakor njihovih vzdrževalcev je pri danih razmerah razvidno, posebno če se vpošteva valutno razmerje med tu- in inozemstvom.

Zavedajoč se neopornosti sklepa beograjske ankete, je stopila tehn. akad. omladina ljubljanske univerze v boj za obstoj in procvit almae matris — ustanovljene z zakonom. V svojem stremjenju je našel na skupščini vseh tehnikov ljubljanske univerze izvoljeni

odbor (ki je vključen strokovnemu akademskemu društvu Jugoslovanskih tehnikov in ljubljani) umevanje pri vseh političnih strankah, strokovnih korporacijah in privatnikih, kar jasno dokazuje upravičenost zahtev tehniške akademске omladine. Na kongresu strokovnih jugoslovanskih tehniških akademskih društev tu- in inozemstva, održanem meseca avgusta v Ljubljani, je bil podan temeljni centralni organizaciji: »Udruženje Jugoslovanskih Tehničar« in so se na navedenem kongresu povsem upravičeno zavzemali za neokrnjenost ljubljanske tehnike v glavnem beograjski delegatje, ki so zastopali 2500 beograjskih tehnikov. — Solidarnost celokupne jugoslovanske tehniške akademске omladine zadano obstoja in razvoja ljubljanske tehniške visokošolske institucije je drug dokaz pravilnosti naših teženj.

Sedaj ko stojimo pred inskripcijo v zimski semester 1922-23 še ni definitivno rešeno vprašanje ljubljanske tehnike, ker se iz neumljivih razlogov zavlačuje imenovanje že meseca decembra l. l. oz. jan. t. l. po ljubljanski univerzitetni upravi predlaganih predavateljev in se vsled tega ne more otvoriti zadnji oz. nadaljni letnik poedinah oddelkov.

Da širša javnost detaljno uvidi upravičenost stremljenj ljubljanske tehniške akademске omladine in da se pospeši definitivna rešitev vprašanja obstoja in razvoja ljubljanske tehniške fakultete, izide uvodoma navedena publikacija, v katero so prispevali s član-

ki: dijaki, predavatelji tehniške fakultete, udruženje inženjerjev in arhitektov sekcija ljubljane, društvo za zgradbo tehniški fakulteti potrebnih poslopij ter akademski kolegij; privatniki pa z ekvivalentnimi doneski.

Iz razloga, da dijaštvo ne poseduje denarnih sredstev, je bila izključena semelastna publikacija; odboru se je posrečilo dobiti v to svrhu brezplačno nekaj številk revije »Njiva«, ki prinese v prvih dneh oktobra nabran material izključujoč vsak političen moment, ker strokovne organizirana akademška omladina zastopa neomajno stališče, da je visokošolsko vprašanje — strogo kulturno vprašanje in ne politično. Vsled navedenega prosimo da se visokošolsko vprašanje izogne dnevnim publicistikam.

V upu, da bodo vsak posameznik podpiral po svojih močeh stremjenje tehn. akad. omladine prosimo za istopisno abstrahiranje formelne strani naših ukrepov in razmotrivanje zadeve same. — Kdor dela, dela napake; iz lastnih napak se pa kakor znano največ nauči.

Vino in pivo.

Med našo državo in Češkoslovaško sklenjena pogodba glede izvoza vina iz naše države v Češkoslovaško ter izvoza piva iz Češkoslovaške v našo državo, obsega sedem členov ter zaključni protokol, ki obsega sledečo določbo:

Obe državi se obojestransko zavežeta dovoliti izvoz oziroma uvoz 150.000

hl vina, odnosno piva ter bosta obojem skrbeli za hiter transport boljši po železnici, ladji ali drugem prometnem sredstvu, ker gre za predmeta, ki se lahko pokvari. Radi poenostavitve in pospeševanja carinskih pregledov bodo tako jugoslovanske kakor češkoslovaške carinske oblasti priznale obojestransko navedle vsebine sedov, višino odstotkov elikohla itd., vsaki blagovnici pa mora biti tega blagi priložen po 1 izvod tozadevnega certifikata. Za uvoz vina iz Jugoslavije je tara predvidena po splošno veljavnih zakonih. Iz Češkoslovaške v Jugoslavijo uvoženo pivo v sodčkih pa bo zacinjeno po odbitku 20 odstotkov od 100 kg brutto vsebine. Dovoljenje za potrebne devize bodo importerjem izstavili za z devizno trgovino pooblaščenj uradi. Legitimnim vinskim eksporterjem iz Jugoslavije je dovoljen carine prost uvoz vinskih vzorcev v Češkoslovaško in sicer v poliliterskih steklenicah.

To pogodbo sta podpisala češkoslovaški in naš delegat ter bo postala pravomočna z dnem ratifikacije, ki se mora izvršiti čimprej. Čas veljavnosti pogodbe obsega 12 mesecev. Kakor hitro eden ali drugi pogodbenik izrpa svoj kontingent, se pogajanja o možnosti nadaljnjega kontingenta obnove. Kakor doznava »Pravda«, bo naše poljedelsko ministertvo izvedlo repartitijo vinskoga kontingenta takole: V Vojvodini in v Dalmaciji po 40.000 hl, na Hrvaškem 30.000 hl, v Sloveniji 20.000 hl, a v Srbiji 10.000 hl.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Dalja.)

(58)

Maud je postajala vse nemirnejša. Zdaj šele se ji je Macovo naročilo zazdela presenetljivo čudno. »Ne hodi z doma!« Zakaj? Maca ni moči razumeti. Krenila je čez vrtove v bolnico in tam se je šepetaje razgovarjala s službo opravljajočimi strežnicami. Tudi tukaj nemir in prepast. Pokramljala je s svojimi malimi bolniki, pa je bila tako razmišljena, da ni pogodila nič pravega. Nazadnje se je vrnila v svojo sobo le še nemirnejša in huje razburjena.

»Zakaj naj ne grem z doma?« je premišljala. »Prav, kar je prav! Mac mi ne bi smel zabraniti, da bi ne odšla!«

Poskusila je spet zatelefonirati, a brez uspeha. Potem si je zavezala ruto. »Pogledati pojdem,« si je dejala polglasno. »Mac naj reče, kar če. Zakaj naj ostanem doma? Prav zdaj! Žene so gotovo v strahih in prav zdaj jim je treba nekogar, da jih potolaži.«

Pa je ruto spet odvezala. Stopila je v spalnico po Macovo brzojavko ter jo je prečitala stotikrat.

Zakaj neki? Zakaj pravzaprav?

Ali je katastrofa tolika? Če je, se po nikakem ne sme odmekniti! Njena dolžnost je, biti ženam in otrokom na pomoč. Kar zjzela se je na Maca in se odločila, da pojde. Hotela je vedeti, kaj se je pravzaprav zgodilo. Pa je le še zmerom oklevala prekršiti Macovo čudno naročilo. Navdajal jo je nekaj tajinstven strah, sama ni vedela zakaj. Naposled je odločno smuknila v rumeni gumasti plašč in si čez lase zavezala ruto.

In je odšla.

Toda pri durih jo je nenadno prevzel nerazumljiv tesnobi čut, da danes, prav danes, ne sme pustiti male Edithe same. Ah, ta Mac, vse to je napravil s svojo neumno brzojavko!

Zdaj je stopila v »šolo« po Editho, ji ogrnila plašč-nico in hčerkici, ki je bila vsa vesela, na pšenične laske poveznila oglavnico.

»Črez uro se vrnem,« je dejala Maud, pa sta šli. Prek mokre vrtni poti je skakucala žaba in Maud se je ustrašila, ker je malodane stopila nanjo.

Edithe je vrisnila. »Hoj, žabica, mama! Kako je mokra! Zakaj je z doma, ko gre dež?«

Dan je bil nadložen, klavni in grd.

Po cesti je bil veter silnejši, pihalo je in dež je prešil na počev in mrazno. »In včeraj je bilo še tako toplo,« se je domislila Maud. Editho je zabavalo, z velikimi koraki prestopati luže. Črez nekaj minut sta videli predorsko mesto; s svojimi pisarniški hišami, dimniki ter nebrojnimi drogi za elektrovodno žičje je stalo sivo in pusto v dežju in nesnagi. Maud je bilo takoj na obeh, da hribinski vlakci ne vozijo! V toliko letih privikni! Dimniki pa so se čadili kakor vsekdar.

Saj ni ni malo verjetno, da je bil na samem torišču katastrofe, je pomislila. Predor je tolik! A kljub temu so blodile po njej zmedene in grozeče misli.

Zdajci se je ustavila.

Zdajci se je ustavila.

»Poslušaj!« je dejala. Edith je oprezovala z ušesci in pri tem zrla v višek k materi.

Na ušesa jima je udarjal metež glasov. In zdaj sta ugledali tudi ljudi, sivo tisočglavo množico, ki se pomika. A v čadežu ni bilo moči razpoznati, kam se je namerila.

»Zakaj vpijejo?« je vprašala Edith.

»Vzmemirjeni so zaradi nesreče, Edith. Če so očetje vseh teh malih otrok v nevarnosti, so žene seveda v velikih skrbih.«

Edithe je pokimnila in črez čas rekla: »Je pač velika nesreča, mama?«

Maud se je zgrozila.

(Dalje prihodnjšč.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Velik zaslužek!

Recept za proizvajanje gospodinjskih potrebnin se tako dobi. Cenj. dopise na upravo »Tabora« pod »št. 1806«.

1806 2-1

Dežni plašči

došli. Velika izbira pri

1807 3-1

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Plesna šola Hribar

prične s poukom dne 3. oktobra 1922 v Gambrovi dvorani.

I. Tečaj za začetnike:

Vsaki torek in petek od 18. do 20. ure.

II. Tečaj za moderne ples:

Vsaki torek in petek od 20. do 22. ure.

Vpisovanje in informacije: Razlagova ul. 21 od 11. do 16. ure. 1744 3-3

Licitacija vina.

Vino v steklenicah

preostalo od Vinske razstave, se bo prodalo v večjih ali manjših partijah ali skupaj v sredo 27. t. m. od 15. ure (od treh popoldne) naprej v razstavnici kleti, Razlagova ulica 16. 1811

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu, glavno zastopstvo v Mariboru

naznanja, da je svojo pisarno premestila

iz Cafove ulice št. 2 v Slovensko ulico št. 2, I. nadstropje. Telefon št. 171. 1808 8-1

Mala oznanila.

Knjigovodja (kinolo), izvežban zanesljivo in skrbno, sprejme za opekarno v R. R. R. P. paš v Mariboru. 1780 3-2

Učiteljica za ljudske in mešanske šole podučuje nemščino. Naslov pove uprava »Tabora«. 1760 2-2

Mlad uradnik, vešč sloven. srbo-hrv. in nemšk. jezika želi službo v spedičiji ali v večjem industrijsk. podjetju. Ponudbe pod »Marljiv« na upravo. 1809

Išče se oženjen viničar brez otrok ali pa z velikimi otroci. Bistrica ob Dravi, vila Dobac. 1799 3-1

Občina Št. Ilj išče mesarja. Prošnje je vložiti do 10. oktobra pri občinskem uradu v Št. Ilju. 1801

Vpisovanje za kurz ruskega jezika dnevno od 18. do 19. ure Krekova ulica 4, stanovanje 6. Začetek kurza dne 2. oktobra 1922. 1803

Lepa moderna hiša v Mariboru, dvonadstropna, 24 oken na ulico, z malim trgovskim lokalom ter opravno, velikim dvoriščem in vrtom za zelenjavo, vse v dobrem stanju, se prodaja. Cena D 240.000.—. Vpraša se Aleksandrova cesta 32 v trgovini. 1802 3-1

Spalni divan, postelje iz trdega lesa, umivalnik z marmornato ploščo in nočna omara, železen umivalnik, Marijina podoba, moška zimska suknja in dr. Vpraša se: Rotovski trg 8, I. nadst., levo. 1810

Kupim pianino in orkestrion Hotel Halbwild, soba št. 3. 1812

Kupim lahki enovprežni ali trgovski enovprežni voz. Hotel Halbwild, soba št. 3. 1813

Lepo stanovanje 2 sob, sobice, kuhinje itd., pri »Ljudskem vrtu«, zamenjam s približno enakim stanovanjem v centru. Ponudbe pod »Stanovanje« na upravo. 1808

Hiša z vrtom se takoj prodaja. Vprašati pri Rank, Studenci. Cankarjeva ulica 9. 1797 3-2

Priporočam brivnico »Union« na Glavnem trgu s prvovrstno postrežbo. Roškar, poslovedja. 1750

Suhe gobe, lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske pridelke plača najbolje tržnica Sirc-Rant, Kranj, telefon int. št. 9, in tudi po najnižjih cenah na deželo sladkor, riž, olje, kavo itd. Prosim za ponudbe gob z vzorci. 1403

Šolske torbice

in tudi druge na izbero pri Iv. Kravos, Aleksandrova c. 13, na vogalu. Istotam se kupijo stekleni nastavki z oporami vred za izložbena okna. 1715

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328

Prodajalka

vešča nem. in slov. jezika, se sprejme takoj v večjo trgovino. Reflektira se le na zanesljivo z večletno prakso dobro izurjeno moč. Naslov pove uprava. 1790 4-3